

Toxocara spp. IgG (S-Toxocara spp IgG)

Immuunanalüüsi osakond

Toksokariaas on ümarussi *Toxocara* poolt põhjustatud zoonoos. Peamiseks tekitajaks on koertel parasiteeriv *Toxocara canis*, vähemal määral kassiparasiit *Toxocara cati*. Looma väljaheitega satuvad parasiidi munad pinnasesse, kus nad 2–4 nädala pärast muutuvad infektsioosseteks. Munade sattumisel inimese seedetrakti kooruvad munadest larvid, mis penetreeruvad peensoolest vereringesse ja sealt edasi peaaegu kõikidesse kudedesse, peamiselt maksa, südamesse, kopsu, silma, lihastesse, aga ka ajju. Larvid võivad põhjustada neis kohtades tugevat põletikulist reaktsiooni. Riskirühmaks on väikelapsed, kes on söönud liiva või mulda saastunud pinnasega alalt. Nakatutakse ka pesemata käte kaudu või pesemata juurvilja või termiliselt töötlemata loomatooteid (nt kana, part, jänes, veis, lammas) süües.

Enamasti kulgeb infektsioon asümptomaatilisel või subkliiniliselt, kuid võib põhjustada erinevaid kliinilisi sündroome. Toksokariaas esineb peamiselt kahe vormina: vistseraalne *larva migrans* (VLM) ja okulaarne *larva migrans* (OLM). Teisteks avaldusvormideks on neurotoksokariaas (NT) ja varjatud/tavaline toksokariaas (CT). VLM esineb sagedamini väiksematel lastel ja tagajärjeks on hepatiit ja pneumoniit, kuigi enamus juhtumeid on sümptomiteta. Äge infektsioon võib põhjustada palavikku, anoreksiat, väsimust, ärrituvust, hepatomegaliat, hingamisteede sümptomeid (hingeldus, vilistav hingamine, krooniline mitteproduktiivne köha), sügelevaid urtikaaria-sarnaseid nahalesioone ja eosinofiiliat. OLM esineb sagedamini vanematel lastel ja noorukitel. Sagedamateks sümptomiteks on unilateraalne nägemise halvenemine, udune nägemine, fotofoobia, leukokooria, strabism. Aeg-ajalt võib OLM esineda uveiidi, papilliidi, endoftalmiidi, skleriidi või kroonilise endoftalmiidina. Tõsisemaks tagajärjeks on reetina granuloom. CT korral esinevad mittespetsiifilised sümptomid nagu kõhuvalu, palavik, anoreksia, iiveldus, peavalu, oksendamine, farüngiit, pneumoonia, köha, kaela lümfadeniit, sageli koos eosinofiiliaga. Neurotoksokariaas võib avalduda müeliidi, entsefaliidi või meningiidina.

Uuritav materjal, selle võtmine, saatmine ja säilitamine

Katsuti	Geeli ja hüübimisaktivaatoriga katsuti (punane kollase rõngaga või kollane kork). Kui proovi ei saa samal päeval laborisse saata, tuleb katsuti tsentrifuugida.
Säilivus	Seerum +4 °C neli kuni seitse päeva

Analüüsi tegemise aeg: vajadusel

Analüüsimeetod: ensüüm-immuunsorptsioonmeetod (ELISA)

Vastuse vorm

Positiivne/negatiivne/piiripealne

Näidustus ja kliiniline tähendus

Positiivne tulemus viitab käigusolevale või läbipõetud toksokariaasile, kuid tulemust tuleks tõlgendada koos kliiniliste sümptomite ja epidemioloogilise anamneesiga. Infektsiooni järgselt võib *Toxocara* IgG jääda määratavaks aastateks. Valepositiivse tulemuse võivad anda ristreaktsioonina teised parasiidid näiteks: helmindid, *Ascaris lumbricoides*.

Negatiivne tulemus aitab välja lülitada VLM-i, kuid antikehad ei pruugi olla tuvastatavad okulaarse ja neuroloogilise toksokariaasi korral. Negatiivse tulemuse ja toksokariaasi kahtluse püsimisel korrata analüüsi umbes nelja nädala möödudes.

Piiripealse tulemuse ja haiguse kahtluse püsimisel korrata analüüsi 2 nädala pärast.

Raili Randoja

Muudetud 01.07.2024